

СОЦІАЛІЗАЦІЯ ЯК НЕВІД'ЄМНА СКЛАДОВА ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Лютий М.М.

*Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут», м. Харків*

В роботі розглянуто теоретичні складові соціалізації та структурні компоненти соціалізації у професійній діяльності.

У кінці 80-х – на початку 90-х років ХХ століття корінні соціально-економічні, ідеологічні зміни в нашій країні активізували роботу вчених по переосмисленню теоретичних і методологічних підходів до процесу соціалізації.

Автори «Педагогу про сучасні підходи і концепції виховання» під соціалізацією розуміють двосторонній процес: «з одного боку, індивід засвоює соціальний досвід, цінності, норми, установки, властиві суспільству і соціальним групам, в які він входить, а з іншою, – в процесі соціалізації він активно відтворює систему соціальних зв'язків і соціальний досвід» [1, с. 18].

Про активність вивчення процесу соціалізації свідчить вже той факт, що з'явилась велика кількість словників, що визначали ці поняття як: «... процес становлення особи, навчання і засвоєння індивідом цінностей, норм, установок, зразків поведінки, властивих цьому суспільству, соціальній спільності, групі» [2, с. 318]; «... складний процес входження індивіда в соціум. З одного боку, він включає засвоєння певної системи цінностей (норм, зразків, знань, представлень), що дозволяють індивідам функціонувати як членам співтовариств, з іншого боку, – це процес надбання власного соціального досвіду і активної самобудови особи» [3, с. 219]. В кожному з наведених понять соціалізації можна простежити невідривний зв'язок індивіда з суспільством, до якого він належить, тобто взаємодію особистості з оточенням.

Соціалізація є невід'ємним компонентом професійної діяльності, до структури якої входить соціальна роль особистості в організації, відповідний спосіб поведінки, виробленої в цьому колективі, які визначають місце, займане фахівцем в системі професійних стосунків.

Головною особливістю соціалізації у сумісній діяльності є взаємодія індивідів. Соціалізація в колективі – це система взаємозумовлених дій, за яких дії одного суб'єкта одночасно є причиною відповідних дій інших, в процесі чого реалізується професійна діяльність партнерів, відбувається взаємне пристосування колег.

Література:

1. Степанов Е.Н., Лузина Л.М. Педагогу о современных подходах и концепциях воспитания. – М. : ТЦ Сфера, 2003.
2. Психология: словарь / ред. А.В. Петровский, М. Г. Ярошевский. – М. : Политиздат, 1990. – 494 с.
3. Словарь по социальной педагогике: учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений / авт.-сост. Л.В. Мардакаев. – М. : Академия, 2002. – 368 с.